

Olsztyn, dnia 27 lutego 2014 r.

PS-IV.431.5.20.2013.KG

**Dom Pomocy Społecznej  
w Nowej Wsi Elckiej**

### **WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Działając w oparciu o art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), zwanej dalej ustawą, zespół kontrolny Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowiska pracy w delegaturze Urzędu w Elku - przeprowadził w dniach 12-19 grudnia 2013 r. kontrolę kompleksową Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Elckiej. Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania praw mieszkańców, jakości świadczonych usług, spełniania standardów określonych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia kadry z ustawowymi wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 19 grudnia 2013 r.

Szczegółowe ustalenia z kontroli zostały przedstawione w protokole, podpisanym przez Dyrektora Domu w dniu 11 lutego 2014 r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Elckiej jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej o zasięgu ponadlokalnym. Prowadzony jest przez Powiat Elcki. Posiada zezwolenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na prowadzenie ww. jednostki, wydane 15 lutego 2008 r., na czas nieokreślony. Przeznaczony jest dla 280 osób przewlekłe psychicznie chorych, obojga płci. W dacie kontroli w jednostce zamieszkiwało 280 osób, w tym 138 kobiet i 142 mężczyzn.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Dom funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. W wyniku analizy ww. dokumentów stwierdzono, że wymagają one weryfikacji i doprecyzowania, w tym ujednolicenia w zakresie usług świadczonych przez Dom, z uwzględnieniem regulacji zawartych w art. 55 ust. 1 ustawy oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2012 r., poz. 964), zwanego dalej rozporządzeniem. Ponadto regulamin organizacyjny Domu wymaga:

- zaktualizowania powołanego przepisu prawnego regulującego stosowanie przymusu bezpośredniego;
- zawarcia zapisu o pokrywaniu przez Dom opłat ryczałtowych i częściowej odpłatności do wysokości limitu ceny przewidzianych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zamiany użytego zwrotu „spożywania alkoholu” na zwrot „nadużywania alkoholu”;
- doprecyzowania zapisu dotyczącego prawa mieszkańca do odpłatnego korzystania ze środków transportu, w tym wyszczególnienia przypadków pobierania odpłatności za ww. usługę.

DPS świadczy usługi dla osób w nim niezamieszkujących, w tym usługi fryzjerskie, żywieniowe, rehabilitacyjne, krótkiego zakwaterowania (dotyczy pokoi gościnnych), pralnicze, transportowe, wynajmu sali widowisko-sportowej i wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego, co zostało stwierdzone na podstawie Zarządzenia wprowadzonego przez Dyrektora Domu.

Zgodnie z przepisami art. 55 ust. 3 ustawy dom pomocy społecznej może świadczyć dla osób w nim niezamieszkujących usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Prowadzenie innej działalności usługowej poza ww., jest dopuszczalne pod warunkiem uregulowania tej kwestii w statucie jednostki. W wyniku analizy statutu Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Elckiej stwierdzono, że nie zawiera on powyższych regulacji.

Kwalifikacje zawodowe Dyrektora kontrolowanej jednostki są zgodne z wymogami określonymi w art. 122 ust. 1 ustawy, natomiast kwalifikacje pracowników socjalnych są zgodne z art. 156 i 116 ustawy. Kwalifikacje pozostałych pracowników merytorycznych odpowiadają wymogom kwalifikacyjnym określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tj. Dz.U. z 2013 r. poz.1050 ze zm.). Niemniej jednak w jednym przypadku stwierdzono, że osoba zatrudniona na stanowisku opiekuna nie spełniała minimalnych wymogów kwalifikacyjnych określonych w ww. rozporządzeniu, a mianowicie nie posiadała rocznego stażu pracy. W trakcie kontroli dokonano zmian w powyższym zakresie. Osobę zatrudniono na stanowisku młodszego opiekuna.

Według danych na dzień kontroli, wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych był niezgodny z § 6 ust. 2 pkt. 1 rozporządzenia który obliguje do zatrudnienia pracowników socjalnych w domu pomocy społecznej w pełnym wymiarze czasu pracy proporcjonalnie do liczby jego mieszkańców, w stosunku dwóch pracowników socjalnych na 100 mieszkańców domu. W dacie kontroli liczba zatrudnionych pracowników socjalnych wynosiła 5, zaś mieszkańców – 280.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego wynosi 0,5 i w związku z tym Dom spełnia wymogi określone w § 6 ust. 2 pkt 3 c rozporządzenia. W dniu kontroli w skład zespołu wchodziło 140 pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, w ramach 140 etatów.

Pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Dyrektora nt. praw mieszkańców, kierunków prowadzonej terapii oraz metod pracy z mieszkańcami zgodnie z § 6 ust. 2 pkt. 4 rozporządzenia.

Budynek DPS pozbawiony jest barier architektonicznych. Wyposażony jest w dwie windy dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, system przyzywowo-alarmowy oraz system alarmu przeciwpożarowego. Otoczenie budynku również jest bez barier.

Dom spełnia standard w zakresie usług bytowych oraz warunków sanitarnych. Pokoje mieszkalne są jednoosobowe o powierzchni nie mniejszej niż 9 m<sup>2</sup> i wieloosobowe o powierzchni nie mniejszej niż 6 m<sup>2</sup> na osobę, odpowiednio wyposażone. W trakcie oględzin pomieszczenia mieszkalne i ogólnodostępne były czyste, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów. Kontrolujący nie wnieśli uwag w zakresie żywienia i organizacji posiłków. Mieszkańcy dysponują odpowiednią ilością odzieży całodzienniej i zewnętrznej, bielizny dziennej i nocnej, obuwia oraz osobistych środków czystości i środków higienicznych.

Ustalono, że usługi opiekuńcze i wspomagające świadczone są także na poziomie obowiązującego standardu.

Dom zapewnia bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i rzeczy wartościowych. W dacie kontroli w depozycie rzeczowym przechowywano dwa pierścionki, zmarłej 28.01.2007 r. mieszkanki. W przypadku niepodjęcia depozytu przez uprawnione osoby Dom powinien uruchomić procedurę jego likwidacji, zgodnie z ustawą z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241).

W przypadku jednej mieszkanki zespół kontrolny stwierdził brak możliwości samodzielnego gospodarowania własnymi środkami pieniężnymi. Osoba jest leżąca, bez kontaktu słownego. Z dokumentacji, w tym indywidualnego planu wsparcia wynika, że nie jest zdolna do prowadzenia swoich spraw dotyczących zakupów, racjonalnego wydatkowania środków pieniężnych. Odwiedzana jest przez siostrę.

W sytuacji stwierdzenia przez zespół terapeutyczno-opiekuńczy pogorszenia się stanu psychofizycznego mieszkańca i braku możliwości samodzielnego gospodarowania swoimi środkami finansowymi należy, po porozumieniu się w tej kwestii z rodziną, złożyć wniosek do sądu opiekuńczego o ustanowienie kuratora.

DPS w Nowej Wsi Elckiej wypełnia obowiązek wynikający z art. 63 ust. 1 ustawy. Nie pobiera opłat za okres nieobecności mieszkańca Domu, nie przekraczający 21 dni kalendarzowych. Ponadto umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych a także pokrywa opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, przewidziane

w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ustalono, że na dzień kontroli opracowano indywidualne plany wsparcia dla 278 mieszkańców. Dla dwóch pozostałych osób zostaną one opracowane po zakończonym okresie adaptacyjnym. Analizie poddano 6 indywidualnych planów, w których brakowało określenia form i metod pracy z mieszkańcem, a także oceny ich skuteczności w dążeniu do realizacji celów głównych. Od stycznia 2014 r. w kontrolowanej jednostce zostanie wprowadzony Regulamin Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego oraz Opracowania Indywidualnych Planów Wsparcia. Jednocześnie zespół terapeutyczno-opiekuńczy rozpocznie wdrażanie nowego wzoru indywidualnego planu. W wyniku analizy ww. Regulaminu stwierdzono, że wymaga on korekty, w tym ujednolicenia z Zarządzeniem Dyrektora powołującym zespół, w zakresie jego składu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art.128 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2013 r. Dz.U., poz.182 ze zm.), wnoszę o podjęcie przez Dyrektora kontrolowanej jednostki, jako osoby odpowiedzialnej za stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości i uchybienia - stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Opracować i przedłożyć do zatwierdzenia organowi prowadzącemu projekt niezbędnych zmian w statucie i regulaminie organizacyjnym jednostki. W regulaminie organizacyjnym uwzględnić:

- aktualne przepisy regulujące stosowanie przymusu bezpośredniego;
- zapis o pokrywaniu przez Dom opłat ryczałtowych i częściowej odpłatności do wysokości limitu ceny przewidzianych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ponadto:

- dokonać zamiany użytego w regulaminie zwrotu „spożywania alkoholu” na zwrot „nadużywania alkoholu” i doprecyzować zapis dotyczący prawa mieszkańca do odpłatnego korzystania ze środków transportu, z wyszczególnieniem przypadków pobierania opłaty za ww. usługę.

W statucie jednostki uwzględnić usługi świadczone przez Dom dla osób w nim niezamieszkujących. Ujednolicić statut i regulamin organizacyjny jednostki w zakresie usług świadczonych mieszkańcom Domu stosownie do regulacji zawartych w ustawie o pomocy społecznej i rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej.

Ww. dokumenty przedłożyć do wglądu organowi nadzoru w terminie 30 dni od daty otrzymania zaleceń.

2. Przestrzegać obowiązku zatrudniania na stanowisku opiekuna wyłącznie osób spełniających wymogi kwalifikacyjne określone dla danego stanowiska w obowiązujących przepisach, w tym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. Termin realizacji - na bieżąco.

3. Dostosować zatrudnienie pracowników socjalnych do norm określonych w §6 ust 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej. Termin realizacji – niezwłocznie.

4. W przypadku mieszkańców, którzy nie są w stanie samodzielnie gospodarować środkami finansowymi, w porozumieniu z członkami rodziny, podejmować działania ukierunkowane na ustanowienie przez sąd opiekuńczy kuratora. Termin realizacji na bieżąco, a w przypadku mieszkanki opisanej powyżej i w protokole – niezwłocznie.

5. W przypadku niepodjęcia depozytu przez uprawnione osoby Dom powinien uruchamiać procedurę jego likwidacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. ustawą z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241). Termin realizacji – na bieżąco, a w przypadku zmarłej mieszkanki opisanej powyżej i w protokole – niezwłocznie.

6. W projekcie Regulaminu Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego oraz Opracowania Indywidualnych Planów Wsparcia wprowadzić niezbędne zmiany między innymi w zakresie składu zespołu, uwzględniając Zarządzenie Dyrektora Domu, powołujące zespół. Termin realizacji – niezwłocznie.

7. W indywidualnych planach wsparcia określać formy i metody pracy z mieszkańcem a także

oceniać ich skuteczność w dążeniu do realizacji celów głównych. Termin realizacji - na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy kontrolowanej jednostce przysługuje prawo, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłoszenia do nich zastrzeżeń.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń informację o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków należy przekazać do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

*Wanda Sławińska-Kiełtyka*  
Zastępca Dyrektora Wydziału Pomocy Społecznej  
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego  
w Olsztynie